

NATURA 2000-GEBIED: 069 BRUUK
VERSLAG VELDBEZOEK DD. 21 JUNI 2016

Aanwezig namens Provincie:

Aanwezig namens Terreinbeheerder:

Overige aanwezigen:

Datum bezoek:

Geen

21 juni 2016

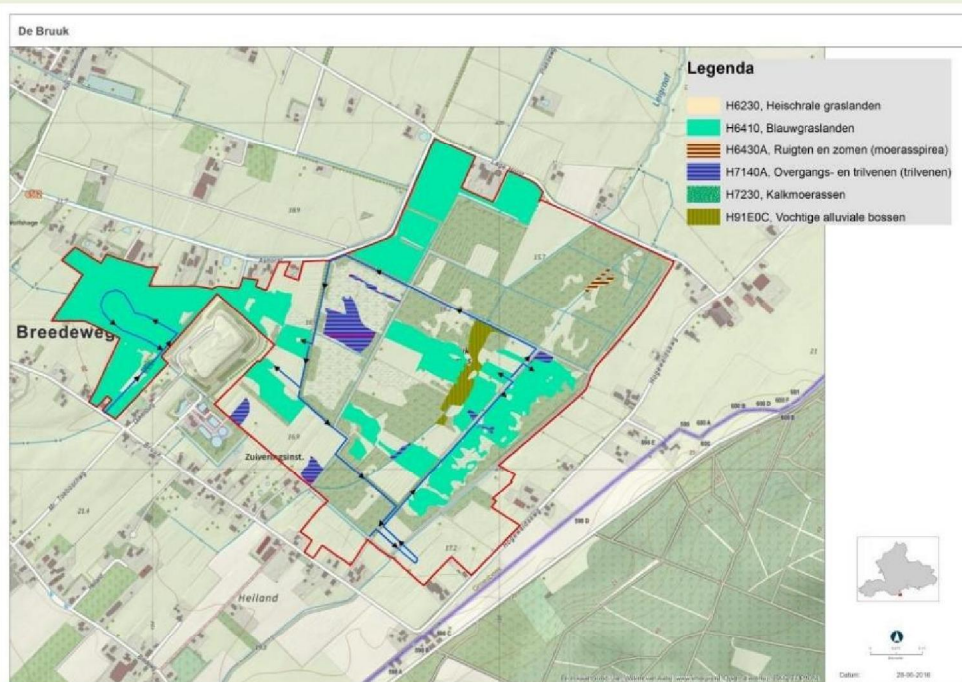
Doel

Het doel van het bezoek is na te gaan of de stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000 gebied Bruuk zich ontwikkelen volgens verwachting, zoals is beschreven in de PAS-Gebiedsanalyse voor dit gebied. Dit in het licht van de voorgenomen en al uitgevoerde maatregelen en het te verwachten effect op omvang en kwaliteit van de habitattypen. Het veldbezoek richt zich daarbij op zichtbare ontwikkelingen en vormt een aanvulling op de overige monitoring die in het gebied plaatsvindt.

Als voorbereiding op het veldbezoek is de gebiedsanalyse bestudeerd en is aan de beheerder gevraagd eerder in het veld waargenomen signalen uit het veld bij het veldbezoek in te brengen.

Bevindingen

Voor de Bruuk is alleen voor het habitatype Blauwgraslanden (H6410) een instandhoudingsdoelstelling geformuleerd. Gezien het voornemen om volgend jaar voor de andere vijf habitattypen die in het Natura 2000 gebied aanwezig zijn instandhoudingsdoelen toe te voegen, is hier bij het veldbezoek ook aandacht aan besteed. De bij het veldbezoek gevolgde route is op de onderstaande habitattypenkaart in blauw aangegeven.

Bij het veldbezoek hebben we ons gericht op de aanwezige habitattypen en de ontwikkeling hiervan, in relatie tot de maatregelen die in de Gebiedsanalyse zijn opgenomen.

De Bruuk heeft van natura een hoge kweldruk. Het kwelwater is afkomstig van de stuwwal van Nijmegen (basenrijk) en uit het Reichswald (basenarmer). Er bevindt zich een leemlaag van wisselende dikte dicht onder de oppervlakte. De kwel komt in de Bruuk van onderaf door de leemlaag heen omhoog. Vanwege de vruchtbare bodem, is in het verleden ondanks het vele kwelwater geprobeerd om er landbouwgrond van te maken (grasland, aardappelveldjes). Tot in de jaren 50 van de 20ste eeuw was er nog veel kalkmoeras en blauwgrasland aanwezig, met onder andere Vetblad en Grote Muggenorchis. In de jaren 70 was er nog maar 1 klein perceeltje blauwgrasland over en zijn er diepe sloten in het gebied aangelegd, die de leemlaag doorsnijden. Bij de landinrichting Groesbeek is later een deel van de sloten verondiept en beleemd. Recent zijn veel nieuwe percelen weer ingericht als nat schraalland. Er wordt het kader van het Natura 2000 beheerplan en de PAS gewerkt aan verdere verondieping en beleming van watergangen. Deze maatregelen zijn gedeeltelijk al uitgevoerd. Een ander deel wordt pas uitgevoerd als het peilbuisonderzoek is afgerond naar effecten op de waterstanden bij woningen die aan het Natura 2000 gebied grenzen, zodat rekening kan worden gehouden met de onderzoeksresultaten. Deze hydrologische maatregelen moet conform de Gebiedsanalyse wel nog in de eerste beheerplanperiode worden uitgevoerd.

We bezoeken in het **zuidoosten** twee voormalige landbouwpercelen aan weerszijden van de Oostelijke leigraaf, die 5 tot 10 jaar geleden zijn ingericht als nat schraalland. De Oostelijke leigraaf moet nog beleemd en verondiept worden en vangt nu veel kwel uit het Reichswald weg. Dit verklaart mogelijk de waarneming dat het perceel aan de oostzijde van deze watergang zich beter ontwikkelt dan dat aan de westzijde. Aan de oostzijde staat veel Grote rateelaar, Moeraskartelblad, Veldrus en Gevlekte orchis en de vegetatie ontwikkelt zich al in de richting van habitatype Blauwgrasland (H6410).

In de hele blauwgraslandstrook langs de **oostgrens** van het gebied is veel Gewoon veenmos aanwezig. Deze soort neemt hier toe. Dit duidt op een geleidelijk verzuring, die ook hier in verband wordt gebracht met de nabij gelegen Oostelijke leigraaf. Kleine stukjes zijn hier niet gemaaid in verband met het voorkomen van de vlinder Zilveren Maan. Het aanwezige Veldrusschraalland kwalificeert nog wel als habitatype Blauwgrasland, en bevat veel Gevlekte orchissen. Het habitatype Blauwgrasland staat hier onder druk, zoals ook in de Gebiedsanalyse is aangegeven.

In andere schraallandgedeelten komt plaatselijk veel Glanzend veenmos voor. Deze soort hoort bij een basenrijker milieu, zoals trilveen, en duidt op een positieve ontwikkeling. We treffen hier ook goed ontwikkeld, soortenrijk Veldrusschraalland (H6410) aan, met onder andere Vlozegge.

De **Centrale Leigraaf** loopt dwars door de Bruuk heen. Hier is de herinrichting (verondieping, beleming) in 2013/2014 uitgevoerd en nu gereed. Langs de oevers bevindt zich beekbegeleitend elzenbroekbos (H91E0C), dat zich goed ontwikkelt. Aan de noordzijde van het gebied ligt de Ashorstersloot, die nog moet worden heringericht (beleemd, verondiept, verbreed).

Net ten **oosten van de vuilnisbelt**, komen enkele afwijkende vegetatietypen voor. Hier bekijken we het enige Heischraal Grasland (H6230) perceel, met onder andere Tormentil, Gagel en Welriekende nachtorchis. Dit type neemt geleidelijk toe ten koste van het omliggende Blauwgrasland (H6410). Dit komt door verzuring en verdroging die veroorzaakt worden door de Ashorstersloot. Na herinrichting van de Ashorstersloot is de verwachting dat de ontwikkeling hier verschuift ten gunste van het Blauwgrasland.

Een stukje zuidelijker komt de Blauwgraslandassociatie voor, een ander type H6410 dan in de rest van de Bruuk, met plaatselijk veel Spaanse ruiter. Dit gedeelte is pas circa 10 jaar geleden ingericht als nat schraalland.

In het terrein in het **westen** van de Bruuk, bezoeken we de enige plek die als Kalkmoeras (H7230) op de habitattypenkaart staat. Hier groeien veel Armbloemige waterbiezen en verder ook veel soorten van het Veldrusschraalland. Verder naar het noorden ligt een groot gebied dat pas enkele jaren geleden is afgeplagd en ingericht als nat schraalland. Omdat in het hele gebied op kleine schaal kwalificerend Veldrusschraalland voorkomt, is het als geheel

als Blauwgrasland (H6410) aangegeven op de habitattypenkaart, maar wel met de aanduiding dat het maar een klein percentage van de oppervlakte betreft. Een volgende kartering zal in de toekomst een beter beeld moeten geven van de exacte locaties waar het habitatype hier voorkomt. We nemen waar dat het terrein zich goed ontwikkelt, met ook ontwikkelingen richting Kalkmoeras (H7230). Op een aantal plaatsen vinden we Armbloemige veldbies. Bijzonder is ook de aanwezigheid van enkele pollen Knopbies.

Conclusie

De waargenomen ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000 gebied laten een beeld zien dat overeenkomt met de Gebiedsanalyse. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat het habitatype Blauwgrasland (H6410) en de andere aanwezig habitattypen (zonder instandhoudingsdoel) op dit moment achteruitgang laten zien in kwaliteit of oppervlakte. Het habitatype Blauwgrasland staat wel onder druk in de oostrand en rond het Heischrale grasland in het midden, maar op andere locaties is een positieve ontwikkeling te zien.

Wel zijn de volgende aandachtspunten en aanbevelingen naar voren gekomen:

- Er is een strakke planning nodig voor de uitvoering van de resterende hydrologische maatregelen, die binnen de eerste beheerplanperiode van 6 jaar moet plaatsvinden. Dit omdat eerst een gedegen peilbuisonderzoek naar effecten op de waterstanden bij aangrenzende woningen moet zijn afgerond, voordat de resterende hydrologische maatregelen conform de Gebiedsanalyse zullen worden uitgevoerd.
- Het habitatype Heischraal grasland (H6320) zal na uitvoering van de resterende hydrologische maatregelen door toename van de kwel op de huidige locatie naar verwachting afnemen ten gunste van Blauwgrasland (H6410). Als Heischraal grasland (H6320) als instandhoudingsdoel wordt toegevoegd, is het te aan te bevelen om in het aanwijzingsbesluit op te nemen dat het achteruit mag gaan ten gunste van Blauwgrasland (H6410).

Dit verslag is vastgesteld door:

.....
Handtekening

(datum)

.....
Handtekening

(datum)